

ОБЩИНА ГУРКОВО

ГОДИШНА ПРОГРАМА

ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА ГУРКОВО ЗА 2025 ГОДИНА

Приета на заседание на ОбС на 19.12.2024 г. с Решение № 163 по Протокол № 15.

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

Настоящата Програма е разработена в изпълнение на чл. 26а от Закона за народните читалища (ЗНЧ), съгласно представените предложения от председателите на Народните читалища в Община Гурково за дейността им през 2025 г.

- ✓ Съгласно Закона за народните читалища, читалищата са юридически лица с нестопанска цел, а сред целите на тези културно-просветни институции са: развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където осъществяват дейността си;
- ✓ запазване на обичаите и традициите на българския народ и други.

В дейността на читалищата могат да участват всички физически лица, без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Програмата за развитие на читалищната дейност в Община Гурково за 2025 година продължава целенасочената работа през годините за утвърждаването на читалищата, развиващи дейност на нейната територия, като културно-просветни средища с активни културни, информационни, социални и граждански функции. Съхранявайки българските обичаи и работейки активно за тяхното популяризиране, народните читалища възпитават и утвърждават националното самосъзнание.

Организирант се празненства, чествания, ритуали, младежки дейности. Събират се и се разпространяват знания за родния край, а жителите по населени места имат осигурен достъп до информация чрез поддържането на библиотеки, интернет и др.

Дейността на читалищата е обезпечена със субсидия от държавния и общинския бюджети, собствени средства - членски внос, наеми от движимо и недвижимо имущество, дарения и др.

Средствата за читалищата се разпределят между тях от комисия, определена със заповед на кмета и по механизъм, регламентиран от Министерството на културата, като средствата се предоставят на читалищата за самостоятелно управление, съгласно чл. 23, ал. 1 от Закона за народните читалища.

Годишната програма за развитие на читалищната дейност цели подпомагането на дейността на народните читалища, подобряването състоянието на сградите на читалищата и запазване на културното ни наследство.

На територията на Общината развиват дейност следните читалища:

НЧ „Войвода Генчо Къргов - 1920“ гр. Гурково

НЧ „Изгрев 1924“ с. Паничерево

НЧ „Неделчо Попов 1939“ с. Конаре

II. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Основна цел е утвърждаване на читалищата в община Гурково като културно – просветни средища с активни културни, информационни, социални и граждански функции.

Подцели:

1. Осигуряване на устойчива подкрепа за читалищата в общината за реализирането на основните им дейности и развитието на съвременни форми на работа.

Приоритет 1: Стимулиране на читалищните дейности за съхранението и популяризирането на българските културни традиции и наследство. Разширяване обхвата на дейността на читалищата в обществено значими сфери, като социалната и информационно – консултантската.

Приоритет 2: Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалищата за социална и културна интеграция на различните социални общности.

Приоритет 3: Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на читалищата във фактор на обществен диалог и обществените форуми.

Приоритет 4: Изграждане на информационни центрове, провеждане на обучителни програми и програми за превенции.

2. Насърчаване на сътрудничеството:

Приоритет 1: Установяване на трайни и ползотворни контакти и участие на читалищата в културни мрежи.

Приоритет 2: Участие в интеграционните процеси и засилване на межкултурния диалог.

Приоритет 3: Развитие и поддържане на читалищната инфраструктура

Приоритет 4: Насърчаване и подкрепа на читалищата за осъществяване на основните им дейности и приложението на актуални форми на работа, придаващи съвременна визия на читалищната дейност:

- Запазване и разпространение на българските традиции, обичаи, песни, ритуали и танци.
- Насърчаване и подкрепа на читалищата за издирване и възстановяване на обичаи от съответното населено място, популяризиране на местното нематериално културно наследство;
- Съхраняване и развитие на любителското художествено творчество и завоюваните позиции за работа с различни възрастови групи;
- Привличане на младите хора като важен фактор за насърчаване на социалната промяна;
- Представяне на нови привлекателни форми за опознаване на миналото, традициите и културните постижения.

3. Разширяване обхвата на дейността на читалищата в обществено значими сфери:

- Превръщане на читалището в общодостъпен център за библиотечно и информационно осигуряване, чрез ускорено навлизане на информационните технологии;
- Засилване на социалната значимост на народните читалища, работата им в полза на общностите в малките населени места /в т.ч. уязвими групи/.

- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, дарителски акции, културна и социална интеграция, включително и на хора в риск, неравностойно положение, етнически общности и др.;

- Укрепване на читалищната дейност в сътрудничество и партньорство с общината, с културните и образователните институции, с представители на бизнеса и НПО за реализиране на съвместни програми и проекти;

- Установяване на трайни и ползотворни контакти с народни читалища и самодейни колективи от други населени места, установяване на международни контакти, с цел популяризиране на наследеното нематериално културно наследство.

4. Развитие и поддържане на читалищната материално-техническа база:

- Чрез собствени приходи;
- Чрез дарения, организиране на кампании сред местната общност за почистване, поддържане и реновиране на материално-техническата база;
- Чрез средства от Общината, при възможност;
- Чрез кандидатстване и реализиране на проекти.

РАЗДЕЛ III. РАЗВИТИЕ НА ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ

1. Библиотечна дейност

Читалищните библиотеки обслужват населението по местоживееене и главната им задача е работа с читателя, масова дейност, справочно-библиографска и краеведческа дейност, комплектоване и организация на библиотечния фонд, който да отговаря на нуждите от пълноценно информационно обслужване на читателите.

Всяка година читалищата обогатяват библиотечния си фонд чрез кандидатстване пред Министерството на културата за допълваща субсидия за закупуване на книги и чрез планиране на средства в бюджетите си.

№	Читалище	Библиотечен фонд към края на 2024 г.	План за 2025 г.
1.	НЧ „ Войвода Генчо Къргов – 1920 ” гр. Гурково	16 189 б.е.	16 389 б.е.
2.	НЧ „ Изгрев – 1924 ” с. Паничерево	9 291 б.е.	9 401 б.е.
3.	НЧ „ Неделчо Попов – 1939 ” с. Конаре	6 479 б.е.	6 579 б.е.

Библиотеките вече не трябва да са места, в които можеш да отидеш и само да си вземеш книги за определен срок. Те трябва да предоставят информация и услуги, организират мероприятия, насърчават надарени хора да създават и споделят свои творби.

Изхождайки от гореизложеното, определяме следните основни насоки в работата на читалищните библиотеки в община Гурково през 2025 година:

1. Осигуряване информация и достъп до Интернет за гражданите.
2. Извършване на социални дейности и услуги в малките населени места.
3. Възпитаване на интерес и култура за четене на книги, задоволяване потребностите на редовни читатели и посетители на библиотеката с нова литература и периодични издания.

2. Културно – масова дейност

Това е дейността, която до голяма степен зависи от обществената подкрепа и организационните качества на служителите в читалищата. Читалищата ежегодно

организирант изяви по различни поводи, чествания, годишнини от местен и национален характер. За реализирането на инициативите се търси подкрепата на детски градини, училищните ръководства и местни организации, с които се работи на добро ниво. Читалищата имат традиции в работата си с децата, младите и възрастните хора и това ще продължи с цел разнообразяване на техния живот.

Подреждане на витрини, изложби и кътове.

Работа по обогатяване на съществуващите музейни сбирки.

3. Художествена самодейност

Друга основна дейност на читалището е развиване и подпомагане на любителското художествено творчество.

Самодейните колективи, които ще работят в читалищата през 2025 г. са:

№	Читалище	Самодейни колективи/групи	Брой самодейци
1.	НЧ „ Войвода Генчо Къргов – 1920 ” гр. Гурково	1. Детско-юношески танцов състав 2. Детски танцов състав 3. Младежки танцов състав 4. Група за народно пеене 5. Група за автентичен фолклор 6. Клуб „Хорце” 7. Коледарска група 8. Лазарска група 9. Курс по английски език 10. Мажоретен състав 11. Фолклорна формация „Гайдари” 12. Кръжок по приложни изкуства	25 12 8 12 22 22 21 27 10 12 10 10
2.	НЧ „ Изгрев – 1924 ” с. Паничерево	1. Детски танцов състав 2. Танцов състав-възрастни 3. Женска певческа група 4. Коледарска група 5. Лазарска група 6. Група за местни обичаи	30 15 7 10 12 10
3.	НЧ „ Неделчо Попов – 1939 ” с. Конаре	1. Коледарска група 2. Лазарска група	10 12

През 2025 година, читалищата от община Гурково ще продължат утвърдената практика за работа на съставите.

Акценти в подготовката ще бъдат: провеждането на местни обичаи, организиране и провеждане на качествени културни мероприятия. Участия в селските събори. Участия в традиционното Био рали „Гурково” през 2025 г. Участие в общинските празници: Празник на розата и Празник на Община Гурково, „Балканът пее и разказва“ и др. регионални и национални фестивали и събори.

4. Изготвяне на проекти

Дейността по изготвянето на проекти по различни програми на ЕС и Министерството на културата да заеме полагащото ѝ се основно място в дейността на читалищните настоятелства.

5. Финансово – счетоводна дейност

Основни източници за финансиране дейността на читалищата са държавата чрез субсидии и общината.

Читалищата събират и собствени средства от други източници, както следва: членски внос, дарения, такси, отдаване помещения под наем, като в малките населени места тези източници са несигурни и носят минимални приходи на читалищата.

За да продължи да се развива културният живот в общината, е необходимо координирано сътрудничество с културните институти и използване възможността за кандидатстване по финансиращи програми с проекти за различни дейности и инициативи. С тяхна помощ читалищата ще допринесат за задоволяване на определени обществени потребности. Това е възможност за всяко едно читалище да реализира своята цел чрез осигуряване на алтернативно финансиране и освен културно-просветна дейност да утвърждава и социалната си значимост в малките населени места на общината.

Особено важно е да се утвърждава общественно-полезната роля на читалищата като информационни и културни центрове в населените места. Доказвайки тази своя роля, читалищата ще се утвърдят като жизнено необходими за населението институции, които да продължат да бъдат подпомагани и финансирани от държавата.

Счетоводната отчетност да бъде съобразена със законовите норми.

Да се изготвят месечни финансови отчети.

Да се водят грижливо и редовно приходно-разходните документи.

В срок до 3 март на годината читалищните настоятелства да изготвят финансов отчет за предходната година.

6. Организационна дейност

Читалищата в община Гурково организират своята дейност, като спазват основните принципи в закона – те са самостоятелни юридически лица. Всяко едно читалище поддържа своя членска маса и се ръководи от своя върховен орган – общото събрание, а през времето, в което не функционира – от законно избрано читалищно настоятелство.

IV. МАТЕРИАЛНО – ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

Материално-техническата база на читалищата включва сграден фонд, оборудването и обзавеждането на библиотеки, салони, зали и други помещения. Основните задачи, по които ще се работи и през 2025 г., са свързани със създаване на по-добри условия за работа на персонала, потребителите и самодейците.

V. ПАРТНЬОРСТВА

Основи партньори в дейността на читалищата са Община Гурково, кметствата в селата, училищата и детските градини в общината, местни фирми и организации.

Принципите, при които се ръководят читалищата в отношенията със своите партньори са: отговорност и коректност.

VI. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

Изпълнението на Програмата ще даде възможност за реализация на набеязаните цели, задачите и основните дейности. Успешното им изпълнение ще спомогне за:

- опазването и съхраняването на културното и историческо наследство във времето на глобализация и утвърждаване на празници и събития, даващи възможност за удовлетворяване нуждите на бъдещите поколения да се запознаят с миналото на родния край;

- подпомагането и развитието на любителското художествено творчество ще стимулира младите хора и талантливите дарования;

- уреждането и поддържането на библиотечните колекции ще подпомогне образователния процес в посока на получаване на нови знания;
- реализирането на разнообразни инициативи ще допринесе за обогатяване на културния живот в общината;
- усвояването на знания за новите информационни технологии ще отвори врата към необятното глобално пространство.

Изпълнението на тази програма ще има съществен принос за постигане на интегриран подход за развитие на образованието и културата и превръщането на народните читалища не само в духовни, но и в съвременни информационни центрове като привлекателно и притегателно място за хората.

Забележка: Програмата за развитие на читалищната дейност е разработена и изготвена на база внесени предложения на Председателите на народните читалища от община Гурково до Кмета за 2025 г. и визира най-общите положения, залегнали в плановете на отделните читалища.

Програмата е отворена за допълнения и изменения.

Културните прояви на читалищата се включват в Културния календар на общината за 2025 година. Неразделна част от настоящата програма са годишните програми на всяко читалище от община Гурково за 2025 година

Приета на заседание на ОбС на 19.12.2024 г. с Решение № 163 по Протокол № 15.